

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

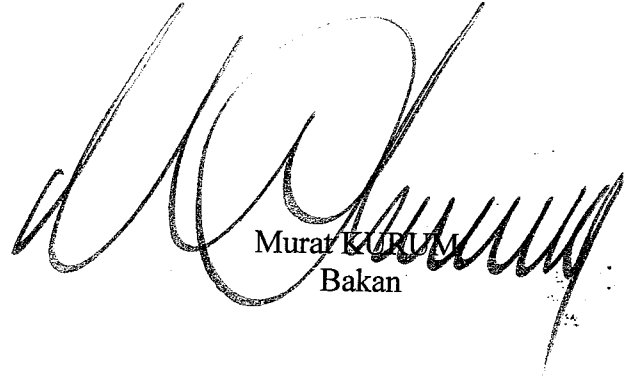
Sayı :30824082-610-12270254
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Nisan 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

VAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN GÜLDEREN VARLI'NIN
TBMM 7/21354 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/21354
GK 80

SORULAR

Seçim bölgem olan Van ili, konumu itibariyle fay hattı bölgesinde yer almakta ve sık sık depremler yaşanmaktadır. 24 Kasım 1976 tarihinde merkez üssü Van'ın Muradiye ilçesi Çaldıran bucağı olan 7,5 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir. Resmi rakamlara göre 3 bin 840 kişi yaşamını yitirmiş ve 497 kişi yaralanmıştır. Yaşanan depremde 9 bin 232 konut tümüyle yıkılmıştır. Yaşanan yıkımdan sonra ilçenin yeri değiştirilmiştir. Ancak Çaldıran depreminin üzerinden 48 yıl geçmesine rağmen vatandaşların mağduriyetleri hala giderilmemiştir. Tarafımıza iletilen bilgilere göre; 1976 yılında yaşanan depremden sonra ilçenin eski yerleşim yerinde hak sahibi olan yurttaşların hakları yeni yerleşim yeri içerisinde verilmemiş ve mağduriyetleri geçen 48 yıla rağmen hala devam etmektedir. Mağduriyet yaşayan hak sahibi yurttaşların ilgili kurumlara verdikleri dilekçelerin akıbeti bilinmezken ve sorunda çözülmemiştir.

Bu bağlamda;

- 1) Çaldıran depreminin üzerinden geçen 48 yıla rağmen iddia edildiği gibi hak sahiplerine tapuların verilmemesinin gerekçesi nedir?
- 2) 48 yıl önce meydana gelen depremden sonra hak sahiplerinin mağduriyet yaşamasından sorumlu ya da sorumlular kimlerdir? Bu konuya ilişkin hakkında soruşturma açılan kamu görevlisi ya da kamu kurumu var mıdır?
- 3) Çaldıran depreminden sonra ilçe yerinin değiştirilmesiyle eski hak sahiplerine mülkiyet haklarının teslim edilmemesinin yasal ve idari nedenleri nelerdir?
- 4) Çaldıran depreminden sonra geçen 48 yılda bakanlığınıza ve bağlı kurumlarına tapu konusunda yaşadığı mağduriyete ilişkin başvuran kişi sayısı kaçtır?
- 5) Kaç kişinin mağduriyeti giderilmiştir? Çaldıran ilçesinin eski yerleşim yerinde hak sahibi olup hakkı verilen kişi sayısı kaçtır?
- 6) Eski hak sahiplerine ilişkin arşiv kayıtları korunmuş mudur? Mülkiyetin belirlenmesine ilişkin geçmişe dönük kayıtlar bakanlığınız ve bakanlığa bağlı kurumlarda mevcut mudur?
- 7) Deprem sonrası ilçenin yer değişikliği sürecinde hukuki prosedürler tam olarak yerine getirilmiş midir? İlçe yerinin değiştirilmesi ve hak sahipliklerinin devri süreçlerinde yürürlükteki yasaların ihlali söz konusu olmuş ise bunun gerekçesi nedir?
- 8) Bakanlığımız tarafından, yurttaşların mağduriyetlerinin giderilmesi için yerel yönetimlerle beraber yapılan çalışmalar nelerdir?
- 9) Deprem bölgesi olan Van İl'inde bakanlığımız tarafından olası bir depreme ilişkin alınan önlemler nelerdir?
- 10) Bakanlığımız tarafından depremden etkilenerek tapu veya mülkiyet hakkı mağduriyet yaşayan vatandaşların sayısına dair bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılan bir çalışma var ise Türkiye'de yaşanan hangi depreme ilişkin yapılmıştır?

CEVAPLAR

Ülkemizde tapulama/kadastro çalışmaları, 1925 yılında yürürlüğe giren 658 sayılı Kadastro Kanunu, 1934 yılında yürürlüğe giren 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahriri Kanunu, 1950 yılında yürürlüğe giren 5602 sayılı Tapulama Kanunu, 1964 yılında yürürlüğe giren 509 sayılı Tapulama Kanunu, 1966

yılında yürürlüğe giren 766 sayılı Tapulama Kanunu ile yapılmakta iken, 1987 yılında 2613 ve 766 sayılı Kanunların yürürlükten kaldırılarak yerine 3402 sayılı Kadastro Kanunu yürürlüğe girmiş ve halen bu Kanuna göre sürdürülmektedir.

Bu köy ve mahalle birimlerinde, tapulama, kadastro veya değişiklik işlemlerine ilişkin; sınırlandırma, ölçü, çizim ve hesaplamalardan kaynaklanan hataları gidermek üzere uygulama niteliğini kaybeden, teknik nedenlerle yetersiz kalan, eksikliği görülen veya zemindeki sınırları gerçeğe uygun göstermediği tespit edilen kadastro haritalarının tekrar düzenlenmesi ve tapu sicilinde gerekli düzeltmelerin sağlanması amacıyla, 3402 sayılı Kadastro Kanununun 22/a maddesi kapsamında yenileme (kadastro güncelleme) çalışmaları yapılabilmektedir. Bu kapsamdaki çalışmalar, ağırlıklı olarak teknik hata düzeltme çalışmaları olup bu çalışmalar esnasında intikal, ifraz en taksim, kimlik hata düzeltme, cins değişikliği ve hisse hatalarının düzeltilmesi gibi işlemler de yapılabilmektedir.

Öte yandan, 15.05.1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanununun 18. maddesi (Değişik: 2/7/1968-1051/1 md.) ***“Bu kanuna göre afet sebebiyle İmar ve İskan Bakanlığınca lüzum görülecek yerlerin kadastro ilanlarının yapılmasına kadastro komisyonlarının kurulmasına lüzum kalmaksızın kadastro postalarına belediyece ve köy ihtiyar heyetince iki bilirkişi verilmek ve tasarruf tetkikleri, mahalli kadastro müdürü ve tapu memuru tarafından ifa olunmak suretiyle 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahrir Kanununa göre öncelikle Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünce yaptırılır. Anlaşmazlıklar mahalli mahkemelerce hallolunur. Sözü edilen kadastro işlerine ilişkin uygulama İmar ve İskan Bakanlığı ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanlık arasında müştereken tespit edilecek esaslar dahilinde yapılır.”*** hükmündedir.

Bu kapsamda afet kadastro yapılacak yerler, İçişleri Bakanlığının (Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığının) talebi üzerine sözü edilen madde hükmü ve 30.06.1972 tarihli protokol esasları çerçevesinde yapılmaktadır.